

Biroul permanent al Senatului

Către,

Bp.....236 / 26.6.2024

SENATUL ROMÂNIEI

În atenția domnului **Mario Ovidiu OPREA**, secretar general

Subiect: punct de vedere privitor la propunerea legislativă privind instituirea unor măsuri speciale pentru protecția obiectivelor militare¹

Ca urmare a adresei dumneavoastră nr. XXXV 2336/07.05.2024, înregistrată în cadrul Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații Naționale (denumită în continuare ANCOM sau *Autoritatea*) cu nr. SC-10130/10.05.2024, prin care ne transmiteți, spre analiză și formularea unui punct de vedere, propunerea legislativă *privind instituirea unor măsuri speciale pentru protecția obiectivelor militare*,

În temeiul art. 10 alin. (1) pct. 7 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 22/2009 privind înființarea Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații, aprobată prin Legea nr. 113/2010, cu modificările și completările ulterioare, vă facem cunoscute următoarele:

Pentru uniformizarea termenilor utilizați, față de textul propus în cadrul art. 2 alin. (1) lit. c) din propunerea legislativă, considerăm că textul definiției pentru *emițătorul radio* poate fi ameliorat, pentru o aliniere corespunzătoare cu vocabularul de specialitate utilizat în domeniul radiocomunicațiilor: „*emițător radio – echipament radio, sau parte componentă relevantă a acestuia, care emite unde radio, numai în baza și cu respectarea prevederilor unei licențe de utilizare a frecvențelor radio, utilizând în acest scop spectrul radio atribuit serviciilor de radiocomunicații terestre ori spațiale, în conformitate cu Tabelul național de atribuire a benzilor de frecvențe radio.*” În acest context, menționăm că în cadrul legislației de specialitate din domeniul comunicațiilor electronice există deja definiții consacrate pentru conceptele de bază, precum *spectrul radio* (la art. 4 alin. (1) pct. 17 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011 privind comunicațiile electronice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 140/2012, cu modificările și completările ulterioare) și *echipamentul radio* (la art. 2 alin. (1) pct. 5 din Hotărârea Guvernului nr. 740/2016 privind punerea la dispoziție pe piață a echipamentelor radio, cu modificările și completările ulterioare).

Față de textul inclus în cadrul art. 3 alin. (1) lit. a) - b) din propunerea legislativă, la nivelul ANCOM au fost identificate, din punct de vedere tehnic, o serie de aspecte care ar putea genera, în practică, probleme de natura celor care urmează a fi detaliate mai jos.

Astfel, avem în vedere în primul rând faptul că, pentru îndeplinirea responsabilităților de monitorizare și control al respectării obligațiilor impuse furnizorilor de rețele și de servicii de comunicații electronice prin autorizațiile generale ori prin licențele acordate în domeniul spectrului radio, atribuții specifice ale ANCOM prevăzute la art. 10 alin. (2) pct. 2, 19 și 20 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 22/2009, ANCOM a realizat, administrează și utilizează un Sistem Național pentru Monitorizarea Spectrului Radio (denumit generic *SNMS*), care cuprinde 39 de stații de monitorizare și goniometrie (al căror număr va crește în perioada următoare) și 62 de senzori de monitorizare a

¹ b236/30.04.2024.

spectrului radio cu capacități de geolocalizare, cu amplasare la nivel național, în variantă fixă și/sau transportabilă, dintre care o parte se află pe piloni de telecomunicații, Autoritatea folosind inclusiv terenurile și infrastructura aferente funcționării acestora în regim de lucru 24/7. Modul de distribuire a amplasamentelor SNMS este stabilit astfel încât capacitățile stațiilor de monitorizare instalate să acopere întreaga suprafață a teritoriului național, ANCOM urmărind prin intermediul SNMS obiective precum identificarea și eliminarea interferențelor prejudiciabile, asigurarea utilizării conforme a spectrului radio și asigurarea serviciilor de comunicații electronice autorizate. Proiectarea acestui sistem presupune și identificarea de locații în extravilan astfel încât, pe de-o parte, să se asigure un compromis între nivelul redus al emisiilor radio, pentru ca stațiile SNMS să nu fie înecate în semnal² (devenind astfel nefuncționale), dar nu atât de scăzut încât să nu poată recepționa cât mai multe emisii cu putință (realizându-și astfel scopul activității de monitorizare) și, pe de altă parte, să se mențină în limite rezonabile costurile aferente construcției unor astfel de stații. Aceste aspecte limitează foarte mult numărul de opțiuni disponibile în ceea ce privește alegerea unui amplasament adecvat. De asemenea, multe dintre aceste construcții sau echipamente sunt folosite partajat cu instituții din Sistemul Național de Apărare, Ordine Publică și Securitate Națională (*SNAOPSN*), unele dintre echipamente fiind co-locate chiar pe piloni aparținând instituțiilor din SNAOPSN. Prin urmare, prin adoptarea art. 3 alin. (1) lit. a) - b) din propunerea legislativă, activitatea curentă a ANCOM va avea de suferit, fiind afectată îndeplinirea atribuției de monitorizare a spectrului radio din benzile de frecvențe cu utilizare neguvernamentală stabilită în sarcina Autorității prin art. 10 alin. (2) pct. 19 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 22/2009.

În al doilea rând, considerăm că aceste interdicții vor afecta și furnizarea de servicii de comunicații electronice destinate publicului, din cauza faptului că nu vor mai fi permise anumite construcții care constituie infrastructura fizică necesară instalării de echipamente de comunicații electronice din componența stațiilor de bază ale rețelelor naționale publice de comunicații mobile și mobile/fixe. Astfel, o excludere de genul celei de la art. 3 alin. (1) lit. a) - b) din propunerea legislativă (2,4 km față de perimetrul obiectivului militar) reprezintă o premisă a apariției unor noi zone albe (zone nedeservite cu servicii de comunicații electronice, altele decât cele existente rezultate din strategiile comerciale aplicate de operatori), putând conduce chiar și la imposibilitatea de acoperire a acestora, fapt care se va concretiza în lipsa totală a serviciilor de comunicații electronice destinate publicului în acele zone.

Totodată, estimăm că interdicțiile impuse de propunerea legislativă vor afecta operatorii publici titulari ai drepturilor de utilizare a spectrului radio, conferite de statul român prin intermediul ANCOM, în cadrul procedurilor de selecție desfășurate în perioada 2012-2022; astfel, în funcție de dimensiunea listei de obiective militare în jurul cărora urmează a se institui zone cu regim de protecție specială – listă ce urmează a fi adoptată prin hotărâre a Consiliului Suprem de Apărare a Țării, conform art. 4 alin. (1) din propunerea legislativă – există riscul ca operatorii publici afectați de efectul normei să nu și poată îndeplini obligațiile de acoperire impuse prin licențele de utilizare a spectrului radio, inclusiv a acelor obligații ce constau în acoperirea unor zone albe existente în prezent, din cauza strategiilor comerciale aplicate de operatori.

Chiar și în ipoteza pur teoretică în care se poate imagina o reproiectare a rețelelor prin relocarea unor amplasamente de stații de bază în benzile joase (sub 1 GHz), pot apărea situații imposibile, determinate de topografia terenului (un exemplu în acest sens este cazul unităților militare din Delta Dunării, unde relocarea stațiilor de bază este mult mai dificilă, din cauza configurației zonei și a terenului specific zonei de deltă, fapt ce ar conduce la imposibilitatea dezvoltării rețelelor publice de comunicații mobile sau transformarea Rezervei Biosferei Delta Dunării într-o zonă albă sau cu servicii de comunicații electronice destinate publicului de foarte slabă calitate). Or, este bine cunoscută situația problematică a serviciilor de comunicații mobile destinate publicului în zona Deltei Dunării, generată,

² noțiune de specialitate, *n.n.*

În principal, de lipsa opțiunilor de amplasamente corespunzătoare, iar crearea unor zone de excludere ar adânci și mai mult aceste dificultăți.

În egală măsură, probleme pot apărea și în cazul benzilor caracterizate de distanțe mici de propagare (relevante, de exemplu, pentru tehnologia 5G). Astfel, cu titlu de exemplu, din simularea efectuată de ANCOM și anexată prezentei, pe o secțiune de aproximativ 6 km (care se află la mai puțin de 2,4 km față de unitatea militară de la Fetești) a Autostrăzii A2 (București-Constanța), va fi practic imposibilă acoperirea cu rețele de comunicații mobile de bandă largă în proximitatea unității militare respective. În plus, chiar obiectivele militare vor fi afectate de lipsa serviciilor de comunicații electronice, deoarece capacitățile militare de asigurare a unor comunicații radio de bandă largă, de calitate superioară, sunt în mod evident limitate. Capabilitățile de comunicații, ca parte a infrastructurii, sunt la fel de importante ca și celelalte elemente de infrastructură de transport sau alte utilități de care obiectivele militare au nevoie pentru o bună funcționare.

În ceea ce privește textul de la art. 3 alin. (1) lit. c) din propunerea legislativă, deși această interdicție nu prezintă relevanță pentru activitatea de monitorizare a ANCOM, întrucât echipamentele SNMS sunt utilizate exclusiv pentru recepție, apreciem că există premisele generării unor efecte similare celor descrise mai sus în ceea ce privește posibilitatea apariției unor noi zone albe (ori imposibilitatea de acoperire a unor zone albe existente) în ceea ce privește furnizarea serviciilor de comunicații electronice destinate publicului, prevederile fiind de natură în acest caz să afecteze funcționarea stațiilor de bază din cadrul rețelilor publice naționale de comunicații mobile și mobile/fixe. Eventuala imposibilitate de acoperire cu servicii de comunicații electronice a zonelor vizate de interdicțiile incluse în propunerea legislativă generează implicit și imposibilitatea realizării comunicațiilor cu serviciul de urgență 112, inclusiv a localizării persoanelor aflate în situații care impun intervenția agențiilor specializate.

Față de aceste efecte predictibile, nedorite, ale textelor legale amintite, în vederea unei analize optime și a identificării unor alternative rezonabile, facem cunoscut faptul că în prezent, în conformitate cu dispozițiile art. 21 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011 privind comunicațiile electronice, aprobată, cu modificări și completări, prin Legea nr. 140/2012, cu modificările și completările ulterioare, există posibilitatea de a interzice, prin intermediul ANCOM, la cererea motivată a instituțiilor competente din cadrul sistemului național de apărare, ordine publică și siguranță națională, pe o perioadă limitată, utilizarea parțială sau totală a unei anumite benzi de frecvențe ori a unei anumite frecvențe, în cazul în care siguranța națională, ordinea publică sau apărarea națională impune această măsură. Această prevedere instituie un mijloc de acțiune eficient, ce presupune o intervenție limitată în timp și proporțională, pentru asigurarea protecției radio necesare obiectivelor militare.

Remarcăm, de asemenea, faptul că pe teritoriul național este constituită deja o zonă geografică cu regim de protecție radio specială, prin intermediul Legii nr. 73/2013 privind instituirea unor măsuri speciale pentru protecția obiectivelor militare care fac parte din Sistemul de apărare împotriva rachetelor balistice, soluție legală pe care vă rugăm să o aveți în vedere drept un posibil model de reglementare pentru situația de față, întrucât prevederile au fost stabilite punctual, subsumate obiectivului ce reclamă protecție, iar condițiile de protecție radio au fost specificate în funcție de parametri tehnici și operaționali ai acestuia.

Prin urmare, în opinia noastră, cadrul legislativ pe care prezenta propunere legislativă urmărește să-l contureze și care, de altfel, este schițat de o manieră liniară, fără să distingă între diferitele situații care ar putea rezulta din aplicarea acestuia, a fost deja configurat de textul actelor normative la care am făcut referire anterior.

Față de cele expuse, apreciem că se impune introducerea unor excepții de la regulile instituite în cadrul art. 3 alin. (1) lit. a) - b) din propunerea legislativă, în ceea ce privește lucrările de construcții

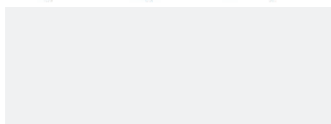
constând în infrastructurile fizice destinate instalării de elemente componente ale rețelelor publice de comunicații electronice, precum și ale rețelelor ANCOM, lucrările de construcții realizate de ANCOM constând în infrastructuri fizice necesare SNMS precum și altor instituții din cadrul SNAOPSN.

Totodată, în cazul art. 3 alin. (1) lit. c) din propunerea legislativă ar trebui exceptate instalarea și operarea emițătoarelor radio de către furnizorii de rețele publice de comunicații electronice sau, cel puțin, ar trebui circumstanțiate limitările impuse, cu posibilitatea stabilirii unor măsuri tehnice – elaborate cu implicarea directă a furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice vizați ori, după caz, afectați – pentru asigurarea coexistenței dintre rețelele publice de comunicații electronice și obiectivele radio militare, măsuri ce ar urma să fie confirmate prin intermediul unei legislații secundare adoptate ulterior.

Având în vedere aspectele prezentate, vă rugăm să aveți în vedere disponibilitatea pentru dialog a Autorității, inclusiv a participării reprezentanților ANCOM în cadrul comisiilor ce vor analiza propunerea legislativă, în vederea optimizării acesteia din punct de vedere al punerii sale în aplicare.

Cu stimă,

p. PREȘEDINTE,

Marius SĂCEANU
Secretar General

Simularea ANCOM privind determinarea porțiunii de autostradă A2 care se află la mai puțin de 2,4 km față de unitatea militară de la Fetestești, porțiune pe care nu ar putea fi asigurată acoperirea cu rețele de comunicații mobile de bandă largă

Sursa: ANCOM